

Samenvatting lokale scenario ateliers Amsterdam

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Achtergrond.....	2
3	Scenario's als gespreksstarter.....	3
3.1	Doel van scenario's.....	3
3.2	De drie scenario's.....	3
4	Mening van de bewoners en belanghebbenden.....	4
4.1	Algemeen.....	4
4.2	Voorkeuren voor bouwstenen.....	5
4.3	Lokale kansen in de stadsdelen.....	6
4.4	Rol van bewoners en gemeente.....	7
4.5	Regelgeving en beleid.....	7
4.6	Ruimtegebruik.....	8
4.7	Techniek en innovatie:.....	8
	Bijlage.....	9

Opgesteld door:

Nina Voulis

27/02/2020

1 Inleiding

Dit document is een samenvatting van de vier lokale ateliers die in de gemeente Amsterdam hebben plaatsgevonden tussen 28 oktober en 11 december 2019. Het doel van deze lokale ateliers was het gesprek aangaan met lokale bewoners en belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers van lokale bedrijven en coöperaties, over hun wensen rond duurzame energieopwekking in hun directe omgeving. Specifiek kaderen deze lokale ateliers in de ontwikkeling van het Concept Regionale Energie Strategie (RES) voor de RES-regio Noord-Holland Zuid, waar Amsterdam deel van uitmaakt.

De vier ateliers focusten op verschillende stadsdelen:

- Maandag 28 oktober: Noord
- Dinsdag 29 oktober: Oost en Zuidoost
- Donderdag 7 november: West, Nieuw-West en Havengebieden
- Dinsdag 12 november: Centrum en Zuid
- Woensdag 11 december: Zuidoost

De bewoners en belanghebbenden waren via drie verschillende types kanalen uitgenodigd:

- Via de website van Amsterdam¹ en sociale media (Facebook, LinkedIn en Twitter)
- Via de koplopers, de energielcommissarissen per postcode en het platform Nieuw Amsterdams Klimaat
- Via interne kanalen van de gemeente bij de provincie en de stadsdeelcommissies

Bij de eerste vier ateliers waren er telkens ongeveer 30 deelnemers aanwezig, bij het laatste atelier waren er 9 deelnemers. De gebruikte kanalen waarborgen echter niet dat de bewoners en belanghebbenden die op de ateliers aanwezig waren een representatieve doorsnee van de Amsterdamse bewoners weerspiegelen.

2 Achtergrond

De gemeente Amsterdam is gelijktijdig bezig met de RES en de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050. Hoewel de RES en de Routekaart deels overlappen, hebben ze elk een verschillende focus. De RES is een regionale vertaling van een aantal nationale afspraken uit het Klimaatakkoord. In het Concept RES worden met name afspraken van de Klimaattafels Gebouwde Omgeving en Elektriciteit uitgewerkt. Daarmee is de RES toegespitst op de elektriciteitsopwekking en heeft het de energievraag van de gebouwde omgeving (woningen en utiliteiten) als scope. Het regionale RES-proces leidt niet tot keuzes voor de invulling van de warmtevraag van de woningen. De Routekaart is eigen aan de gemeente Amsterdam en werkt doelstellingen uit voor vijf verschillende sectoren: gebouwen (inclusief invulling warmtevraag), verkeer, elektriciteit, industrie en haven, en de gemeente zelf.

Omdat de onderstaande samenvatting voortkomt uit ateliers die in de ontwikkeling van de RES zijn uitgevoerd, ligt de focus op de onderwerpen van de RES: de verduurzaming van de elektriciteitsopwekking en de energievraag van de gebouwde omgeving. Waar gesprekken met bewoners en belanghebbenden input leverden voor de Routekaart van Amsterdam, is ook deze input voor zover mogelijk meegenomen.

¹ <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/nieuws/praat-mee-duurzame-energieopwekking/> (zie Bijlage)

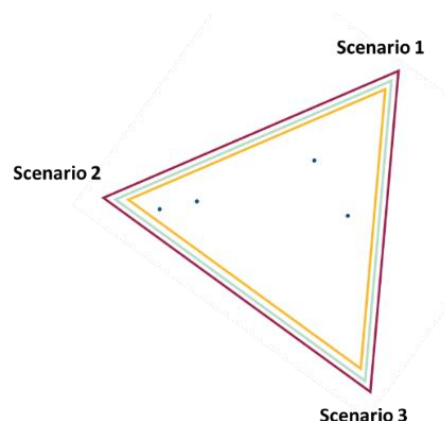
3 Scenario's als gespreksstarter

Om het gesprek met de bewoners en belanghebbenden te voeden waren voor de gemeente **drie scenario's** ontwikkeld. Eerst wordt het doel van de scenario's toegelicht, en vervolgens wordt elk van de scenario's kort samengevat.

3.1 Doel van scenario's

Het doel van de scenario's is om te onderzoeken welke aspecten van de duurzame elektriciteitsopwek de bewoners en belanghebbenden wel aanspreken en welke niet.

Elk van de scenario's beschrijft een mogelijk, maar niet per sé een gewenste toekomst. De drie scenario's vormen de **hoekpunten** van het veld waarbinnen de keuzes voor de RES in de (deel)regio liggen. Deze hoekpunten geven inzicht in de gevolgen van de ruimtelijk-energetische keuzes. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen ontwikkelingen op korte termijn (2030) en op lange termijn (2050).



De scenario's zijn gebaseerd op eerdere ateliers met professionals, met name gemeentelijke experts en projectleiders, en maatschappelijke stakeholders.

Tijdens de ateliers met professionals zijn de scenario's ontwikkeld op basis van één of meerdere "leidende principes". **Leidende principes** zijn kwalitatieve beschrijvingen van zowel algemene als specifieke ruimtelijk-energetische stelregels en ideeën die stakeholders en lokale overheden belangrijk vinden in hun (deel)regio. Deze leidende principes zijn vertaald naar zogenaamde "bouwstenen". **Bouwstenen** zijn kwantitatieve vertalingen van de leidende principes. Elke bouwsteen bestaat uit drie onderdelen: (1) een *type opwek* (zonnepanelen of windturbines), (2) een *type locatie* (bijvoorbeeld "in hinderzones" of "op agrarisch veld"), en (3) een *voorwaarde* (bijvoorbeeld "dicht bij afnemer" of "in buitengebied").

3.2 De drie scenario's

In de gemeente Amsterdam zijn de volgende drie scenario's gebruikt als gespreksstarter:

1. Maximale energie
2. Kostenefficiëntie
3. Leefbaarheid

De drie scenario's zijn hieronder kort omschreven. Voor meer informatie wordt verwezen naar de scenarioposters en de daarbijbehorende bijsluiter.

Maximale energie

In het scenario Maximale energie staat de opwek van duurzame energie en het besparen van CO₂ voorop. Andere maatschappelijke opgaven zijn hieraan ondergeschikt. Op alle geschikte plekken is ingezet op grootschalige opwek door zowel wind als zon. De warmtetransitie verloopt in een versneld tempo. Op restplekken wordt extra CO₂ vastgelegd door de aanplant van groen. Alle lokale bronnen zijn aangeboord. De omgeving ziet er anders uit, zowel stedelijk gebied als buitengebied zijn met recht energielandschappen te noemen.

Het scenario Maximale energie bestaat uit twintig bouwstenen. Dit scenario heeft daarmee meer bouwstenen dan de andere scenario's. Daarom komen meer bouwstenen uit dit scenario terug bij de voorkeuren van de deelnemers van de ateliers.

Kostenefficiëntie

In het scenario Kostenefficiëntie is in elke afweging gekozen voor de optie die het meest kostenefficiënt is. Het gaat hier om de integrale kosten van alle partijen: burgers, netbeheerders en ontwikkelaars. Er ligt een grote nadruk op de kosten van het netwerk; opwek en gebruik liggen dan ook dicht bij elkaar. Er gaat een voorkeur uit naar gebieden waar al infrastructuur aanwezig is, of waar nog capaciteit is. Ook voor de warmtevoorziening gezocht naar de meest kostenefficiënte techniek per buurt. In Amsterdam is het gasnetwerk nog in gebruik, er loopt nu groen gas of waterstofgas doorheen.

Het scenario Kostenefficiëntie bestaat uit zeven bouwstenen.

Leefbaarheid

De energietransitie heeft bijgedragen aan een kwalitatieve leefomgeving. De ingrepen hebben ook altijd een meerwaarde voor de fysieke en/of sociale leefomgeving. Zo worden opbrengsten van grote daken voor de lokale community ingezet, of is er extra groen ontwikkeld in combinatie met zonnepanelen op agrarische gronden. De grootschalige opwek vindt met name plaats in de hinderzones van de stad. Ook de warmtetransitie wordt ingezet voor een fysieke en sociale verbetering.

Het scenario Leefbaarheid bestaat uit elf bouwstenen.

4 Mening van de bewoners en belanghebbenden

De deelnemers aan de ateliers zijn gevraagd om hun mening te geven over de bouwstenen. Hierbij konden ze aangeven welke bouwstenen wenselijk of niet wenselijk zijn, en aanvullende voorwaarden geven. Ook zijn de deelnemers gevraagd naar hun algemene voorkeur voor een verhaallijn in het scenario: welke gedachtrant spreekt hun het meest aan? Hieronder volgt een samenvatting van de algemene voorkeur, de voorkeur voor bouwstenen, en de bijkomende input die de deelnemers tijdens de ateliers gegeven hebben.

4.1 Algemeen

In de meeste lokale ateliers was er een voorkeur voor het scenario **Leefbaarheid**, gevolgd door **Maximale energie**. In het atelier van de stadsdelen Centrum/Zuid was het scenario Maximale energie de populairste, gevolgd door Leefbaarheid.

Het scenario Leefbaarheid sprak in zijn algemeenheid aan door de onderliggende leidende principes van de **betrokkenheid** van de burgers en bewoners, en het behoud van **groene ruimte** voor een – letterlijk – leefbare stad. Tegelijkertijd was er bezorgdheid dat het scenario Leefbaarheid niet **genoeg duurzame opwek** opleverde. Daarom werden in meerdere ateliers **bijkomende bouwstenen** gekozen uit met name het scenario **Maximale energie**. Niet alleen de hoeveelheid duurzame opwek, ook het **tempo** van het scenario Maximale energie sprak aan. Bewoners en belanghebbenden gaven aan dat de energietransitie niet langer op zich kan laten wachten.

Het scenario Kostenefficiëntie was het minst populair. Bewoners en belanghebbenden verwachtten dat als de energietransitie aan de markt wordt overgelaten, de veranderingen niet snel genoeg en niet ver genoeg zullen zijn. Daarnaast is de betrokkenheid van burgers te klein in dit scenario.

Samenvattend geven de bewoners en belanghebbenden die de ateliers bijgewoond hebben aan dat Amsterdam ambitieus energiebeleid moet voeren, waarbij de gemeente de bewoners betreft en de leefbaarheid van de stad waarborgt en het groen in en om de stad beschermt.

4.2 Voorkeuren voor bouwstenen

Hieronder zijn de voorkeuren van de deelnemers van de vier lokale ateliers voor de individuele bouwstenen samengevat. Gegeven de groepsgroottes van ongeveer 30 deelnemers zijn kleine verschillen tussen de meningen van de deelnemers van verschillende ateliers eerder te wijten aan individuele voorkeuren, dan aan systematische trends tussen de stadsdelen. Deze kleine verschillen zijn niet expliciet meegenomen in de onderstaande samenvatting. Grotere verschillen worden wel benoemd.

Deelnemers van de ateliers vonden dat de volgende **bouwstenen sowieso** ingezet moeten worden:

- **Zonnepanelen op grote daken.** Deze bouwsteen wordt in alle ateliers positief ervaren. De motivatie is als volgt: Amsterdam is een dichtbebouwd gebied en heeft veel dakoppervlakte. Dit moet optimaal gebruikt worden voor lokale energieopwek.
- **Zonnepanelen op nieuwe daken boven parkeerplaatsen.** Deze bouwsteen was in de ateliers van alle stadsdelen positief beoordeeld, maar iets minder vaak gekozen dan de vorige.
- **Zonnepanelen op dak.** Bewoners en belanghebbenden waren positief over deze bouwsteen, in het bijzonder in de ateliers Zuid/Centrum en Noord. Deze bouwsteen is minder vaak gekozen dan de bovenstaande.
- **Wind op bedrijventerreinen.** In alle stadsdelen was er een duidelijke voorkeur uitgesproken voor het plaatsen van wind op bedrijventerreinen.
- **Wind in buffer bedrijventerreinen.** Ook het plaatsen van windturbines in de buffer van bedrijventerreinen was overwegend positief onthaald in Oost, Centrum/Zuid en West. In het stadsdeel Noord was er weinig respons op deze bouwsteen.

Over de volgende **bouwstenen** bestond **discussie** onder de deelnemers van de ateliers:

- **Zon op water.** Hierover zijn de meningen verdeeld. In het atelier West was de opmerking gemaakt dat er nog weinig bekend is over de effecten op de ecologie. In het atelier Oost werd aangegeven dat deze bouwsteen zou kunnen worden ingezet, maar beperkt.
- **Zon op gevel.** Deze bouwsteen had relatief weinig respons. In de ateliers van West en Oost waren de weinige reacties gemengd, zowel positief als negatief. In het atelier West werd opgemerkt dat zon op gevel stedenbouwkundig en architecturaal goed ingepast moet worden.
- **Wind op agrarische grond.** Over deze bouwsteen waren de meningen verdeeld. In het atelier West en Centrum/Zuid waren er zowel positieve als negatieve reacties. In Noord en Oost waren de reacties negatief.
- **Wind op binnenwater.** In de ateliers van stadsdelen Noord en Zuid/Centrum is deze bouwsteen gemengd onthaald. In West was er geen respons. In Oost werd de bouwsteen positief beoordeeld, maar de deelnemers bedoelden het plaatsen van windturbines *langs* het Amsterdam-Rijnkanaal en niet *op* het binnenwater. In Zuidoost werd deze bouwsteen negatief onthaald, de deelnemers waren tegen wind op binnenwater bij natuur- en recreatiegebieden. Daarnaast werd in het atelier Zuidoost aangegeven dat er onder de deelnemers geen draagvlak is voor wind op de Gaasperplas.

Niet inzetten

- **Zon in veenweidelandschap.** Deze bouwsteen wordt in het algemeen negatief beoordeeld, in alle stadsdelen. De redenen waren voornamelijk bescherming van het groen, beschermd landschap en vrijwaren van voedselvoorziening (bij circulaire landbouw). Enkel in het atelier Zuidoost werd aangegeven dat deze bouwsteen ingezet kan worden onder de voorwaarden dat de zonneweiden buiten zicht liggen en er herstel van drogere veenweides plaatsvindt.
- **Wind in bos.** Het plaatsen van windturbines in bos is negatief beoordeeld door de deelnemers van de ateliers in stadsdelen Zuid/Centrum en Oost. In de ateliers van Noord en West was er geen respons op deze bouwsteen. De deelnemers gaven aan dat omdat de stad al zo weinig bos heeft, ze het plaatsen van windturbines in bos alleen zouden ondersteunen op voorwaarde dat er nieuw bosgebied zou worden aangelegd. Dit is echter niet realistisch omdat Amsterdam niet kan uitbreiden.

Weinig respons

- **Zon op agrarische grond in de buffer van bedrijventerreinen, snelwegen en spoorwegen.** Op deze bouwstenen was in het algemeen weinig respons. Het weinige respons was wel overwegend positief. Er waren geen noemenswaardige verschillen tussen de stadsdelen.
- **Zonnepanelen op geluidsschermen.** Voor deze bouwsteen was er weinig respons in alle ateliers. Het respons dat er was, was positief.
- **Zonnepanelen op spoorwegberm.** Er was relatief weinig respons voor het plaatsen van zonnepanelen op spoorwegbermen. Het respons dat er was, was gemend.
- **Zonnepanelen in fietspaden.** Ook voor deze bouwsteen was er weinig respons in alle ateliers. Het respons dat er was, was gemend.
- **Repoweren windturbines.** Deze bouwsteen leidde in het algemeen tot weinig respons. Door een enkeling werd de opmerking gemaakt dat bij het vervangen van kleinere turbines door grotere rekening gehouden moet worden met het beschermen van het stadsgezicht.
- **Wind langs snelwegen, op golfbanen en op overige plakken.** Deze bouwstenen hebben in alle ateliers nagenoeg geen respons gekregen.
- **Wind bij onderstations met capaciteit.** Deze bouwsteen heeft weinig response gekregen in alle ateliers.

4.3 Lokale kansen in de stadsdelen

De deelnemers van de ateliers werd gevraagd wat zij zelf zien als kansrijke locaties.

Volgens de deelnemers aan het atelier van stadsdeel **Noord**:

- Zonnepanelen integreren met fietspaden in de centrale dorpsrand Noord. Dit werd gezien als een win-win situatie omdat er nu geen lantaarnpalen zijn waardoor het donker is in landelijke Noord.

Volgens de deelnemers aan het atelier van stadsdeel **Oost en Zuidoost**:

- Grote windturbines plaatsen langs Amsterdam-Rijnkanaal
- Zonnepanelen plaatsen boven fietspaden en wegen
- Ook inzetten op de verduurzaming van gebouwen

Volgens de deelnemers aan het atelier van stadsdeel **Centrum/Zuid**:

- De deelnemers spraken de ambitie uit om ook binnen de ring/A10 opwek mogelijk te maken.

- Er is in/rondom Amsterdam veel potentie op water. Een combinatie van wind en zon wordt gezien als een belangrijke kans voor Amsterdam.
- Er is – buiten een aantal grote daken – niet veel opwekpotentie in het Centrum. Binnen deze gebieden zou extra kunnen worden ingezet op besparen.

Volgens de deelnemers aan het atelier van stadsdeel **West, Nieuw-West** en **Havengebieden**:

- Wind in havengebied, op golfbanen, en langs het spoor
- Zon op bedrijventerreinen, kantoren, en gevels

4.4 Rol van bewoners en gemeente

Tijdens de ateliers zijn ook de rollen van de bewoners en van de gemeente besproken met de deelnemers van de ateliers.

De deelnemers van alle ateliers vonden dat **betrokkenheid** van **bewoners** belangrijk is voor de energietransitie. Tegelijkertijd werd ook aangegeven dat de **gemeente voldoende regie** moet blijven houden om snel te kunnen gaan en haar ambities waarmaken. Er werd opgemerkt dat lokale inspraak en maatwerk het proces mogelijk kunnen vertragen. De overheid zelf kan sneller stappen maken door grootschalige aanpak mogelijk te maken. Het betrekken van inwoners en tegelijk voldoende snel gaan is een moeilijk evenwicht.

De energietransitie dringt door tot achter de voordeur van de bewoners, zij moeten dus op de één of andere manier inspraak kunnen krijgen. De deelnemers gaven aan dat bewonersparticipatie georganiseerd kan worden via **lokale energie-initiatieven, coöperaties, VvE's, enz.** Bijvoorbeeld een coöperatieve eigendom van windturbines. De gemeente zou instrumenten kunnen ontwikkelen om participatie te bevorderen. Lokale energie-initiatieven – “**koplopers**” – moeten ondersteund (kunnen) worden door de overheid, deze initiatieven zorgen voor een groot bereik, eigenaarschap en draagvlak.

Daarnaast mogen ook **zwakkere groepen** niet over het hoofd gezien worden. De energietransitie moet **sociale gelijkheid** bevorderen en niet de ongelijkheid verergeren. Dat houdt onder andere in dat goed nagedacht wordt over de rol van grote woningverhuurders en woningcorporaties, en de kosten en baten op een slimme en faire manier worden verdeeld.

4.5 Regelgeving en beleid

Ook bij de regelgeving en beleid vonden de deelnemers aan de lokale ateliers in Amsterdam **participatie en democratische processen** belangrijk. Een grote rol voor één partij met veel kapitaal, mogelijk een **monopolist**, werd als **onwenselijk** aangewezen.

Verder werden **beperkingen** voor het plaatsen van **zonnepanelen** aangekaart als **onwenselijk**. Concreet zijn de volgende voorbeelden gegeven: het besluit van het college van Rijksadviseurs om zonnepanelen op natuur- en landbouwgrond te verbieden en de welstandsnota die zonnepanelen in beschermd stadzicht verbiedt.

Daarnaast was ook de wens uitgesproken voor **instrumenten** die **zonnepanelen** op daken aantrekkelijk of zelfs verplicht maken. De verplichtingen zouden voor nieuwbouw gelden.

Ten slotte wordt ook beleid rond **besparing** als een belangrijk **speerpunt** gezien.

4.6 Ruimtegebruik

Deelnemers benadrukten het belang van **dubbel ruimtegebruik** en het **opwaarderen van openbare ruimte** in samenhang met energietransitiestappen. De deelnemers stelden voor om zoveel mogelijk functies te integreren, waar mogelijk zowel zonnepanelen als (kleine) windturbines te plaatsen.

Daarnaast was er een discussie over gebruik van de **beschikbare ruimte** voor het plaatsen van zonnepanelen dan wel windturbines. Sommige deelnemers spraken hun voorkeur uit voor wind vanwege een relatief hoge energie opwek in vergelijking met direct ruimtegebruik. Anderen waren voorstander van zonnepanelen omwille van de kleinere visuele impact.

Ten slotte was ook **opwek op agrarische velden** en **op water** een onderwerp van discussie. Sommige deelnemers vonden dat er weinig groen is in Amsterdam. Volgens hen moet de gemeente maximaal inzetten op het behoud van groen binnen en in de omgeving van de stad. Anderen vinden dat plaatsing van zonnepanelen in de polders bij waterland mogelijk moet zijn, wanneer dit bijvoorbeeld gecombineerd wordt met het oplossen van problemen met veenbodemdaling.

De bovenstaande punten weerspiegelen ook de discussies bij de bouwstenen (zie hierboven).

4.7 Techniek en innovatie:

Ten slotte zijn ook ideeën van bewoners en belanghebbenden over techniek en innovatie opgehaald. De volgende ideeën zijn naar voren gebracht tijdens de ateliers:

- Mogelijkheden voor **andere types windturbines** onderzoeken zoals horizontale, en mooiere windturbines.
- Rekening houden met een **breed scala aan energiebronnen** zoals energie uit eb en vloed, energie uit trillingen in de snelweg, aquathermie, thermische zonnepanelen, en seizoensopslag.
- Rekening houden met de hele **life cycle** van opwek, zoals de CO₂-emissies die vrijkomen bij de productie en vervoer van zonnepanelen en windturbines en de mogelijkheden om deze te recyclen. Specifiek was een zorg uitgesproken over het recyclen van wieken van windturbines.
- **Slimme elektriciteitsnetten** maken door gebruik te maken van innovatie zoals lokale opslag van energie en grootschalige peakshaving.

Bijlage

Uitnodiging voor de ateliers op de website van Amsterdam.


<https://www.amsterdam.nl/wonen-leeftomgeving/duurzaam-amsterdam/nieuws/praat-mee-duurzame-energieopwekking/>

X Gemeente
X Amsterdam
X

[English site](#)

Onderwerpen Nieuws Contact
Q

Home > Wonen en leefomgeving > Duurzaam Amsterdam > Nieuws Duurzaam Amsterdam



Praat mee over duurzame energieopwekking bij u in de buurt

15 oktober 2019

Ons elektriciteitsverbruik neemt de komende jaren enorm toe, bijvoorbeeld omdat we steeds meer elektrisch rijden en koken. Er moet veel meer energie duurzaam worden opgewekt en het elektriciteitsnetwerk moet daarom flink worden uitgebreid. In de afgelopen maanden zijn 3 verschillende ruimtelijke scenario's uitgewerkt die aangeven hoe Amsterdam meer energie duurzaam kan opwekken door onder andere zonnepanelen en windturbines. Graag nodigen we u uit om in gesprek te gaan over de verschillende scenario's in uw buurt.

Amsterdam wil een aantrekkelijke en leefbare stad zijn voor alle Amsterdammers die er wonen, werken of op bezoek komen. Een stad met ruimte voor iedereen, met prettige buurten en frisse lucht. Met licht dat nog steeds gewoon aangaat, met warme huizen als het buiten koud is en met een slim stroomnetwerk dat levert en leest. Een stad waar ook onze kinderen en kleinkinderen goed kunnen leven. Een stad om trots op te zijn.

Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050
 Een stad die van kolen, olie en gas voor 100% overgaat op schone energie. Daarom wil Amsterdam de CO₂-uitstoot met 95% terugdringen in 2050 ten opzichte van 1990. De tussenstap op weg naar 2050 is 55% minder CO₂-uitstoot in 2030. Om de doelen te halen is er een omleg nodig, zodat de CO₂-uitstoot daalt. Hoe gaan we dat doen? De gemeente heeft haar aanpak beschreven in de [Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050](#). Deze aanpak is gericht op 4 thema's: gebouwen, verkeer, elektriciteit, industrie & haven. Duurzame energieopwekking zoals elektriciteit is onderdeel van dit plan.

Op dit moment is nog maar 6% van het Amsterdams energieverbruik duurzaam opgewekt. Dit kan maximaal 30% worden, de rest moet van elders komen.

Wanneer

- maandag 26 oktober (Noord)
- dinsdag 29 oktober (Oost/ Zuidoost)
- maandag 4 november (Havengebieden)
- donderdag 7 november (West/ Nieuw-West)
- dinsdag 12 november (Centrum/ Zuid)

Meld u aan